

з'ясовано, що рівень етичних знань у всіх респондентів – майбутніх учителів суспільно-гуманітарних дисциплін, – незадовільний, що свідчить про необхідність упровадження у процес їхньої професійної підготовки цілеспрямованих заходів щодо формування етичних знань.

ЛІТЕРАТУРА // LITERATURA // REFERENCES

1. Васянович Г. П. Педагогічна етика: навчальний посібник / Г. П. Васянович. – К.: Видавничий центр «Академія», 2011. – 254 с.
2. Кравченко І. В. Етичні знання як основа формування моральних учинків підлітків у процесі позакласної роботи сучасної школи / І. В. Кравченко // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2013.– вип. 30 (83). – С. 444-450.
3. Хоружа Л. Л. Теоретичні засади формування етичної компетентності майбутніх вчителів начальних класів: дис. на здобуття наук. ступ. докт. пед. наук: спец. 13.00.04/ Людмила Леонідівна Хоружа. – К., 2004. – 382 с.

Петрук В. А., Ляховченко Н. В. (Вінниця, Україна)

**ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ
СПРЯМОВАНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ВИЩОЮ ОСВІТОЮ**

У матеріалах розкриваються деякі проблеми формування професійної спрямованості майбутніх випускників ВНЗ, наводяться приклади з авторського досвіду їх вирішення.

Petruk V., Liahovchenko N. (Vinnitsa, Ukraine)

**TO THE QUESTION OF FORMATION OF PROFESSIONAL
ORIENTATION OF FUTURE SPECIALISTS WITH HIGHER
EDUCATION**

In materials describes some of the problems of formation of professional orientation of future graduates with higher education, examples from the author's experience of their decision.

У науково-методичній літературі поняття «професійна спрямованість» розглядається з трьох сторін: предметної, соціальної і психолого-педагогічної. Психолого-педагогічна сторона має за основу поняття «професійна спрямованість особистості». Це її інтегральна властивість, яка визначає ставлення людини до обраної професії, впливає на процес оволодіння нею, підготовки до майбутньої практичної діяльності й її успішність в майбутньому. Структура професійної спрямованості особистості являє систему потреб, інтересів, мотивів, певних вмінь і навичок, котрі сприяють набуттю у майбутніх фахівців самостійного бажання і намагань до постійного удосконалення знань, до постійного професійного зростання.

Оскільки рубіж мінімуму соціальної зрілості особистості збігається за віком зі вступом людини до ВНЗ, то саме у вищій школі студент знаходиться на етапі професійного розвитку і саме у вищій школі має бути сформована його спрямованість.

Одне з головних місць у процесі навчання займає зміст навчання, його зв'язок з практикою. Зміст навчання має в собі деякі конкретні можливості для розвитку професійної спрямованості, що викликають у студентів враження, емоції, котрі сприяють взаємодії нової інформації, нових знань із вже наявними, із життєвим досвідом студентів. Крім того, зміст навчання має великі можливості для збудження і розвитку інтересу до майбутньої професії.

Кожна фундаментальна дисципліна в технічному ВНЗ має власні можливості для роботи в цьому напрямку [1]. Треба відмітити, що професійна спрямованість викладання вперше виникла у середніх і вищих навчальних закладах з метою зближення природничо-математичних дисциплін з предметами професійно-технічного циклу. Тому спочатку зміст поняття «професійна спрямованість» включав тільки технічну, технологічну сторони виробництва, передбачав лише ті знання і вміння, котрі необхідні у процесі освоєння конкретної техніки, певних технологічних процесів. Часто лекції і бесіди про професію малоефективні, не збуджують інтересу до змісту майбутньої праці, тому що відбуваються без врахування потреб, інтересів, нахилів конкретних студентів. Інтерес до професії нами розглядається як позитивне ставлення до неї, яке виражається в спрямованості уваги і дій студента на набуття теоретичних і практичних знань, вмінь і навичок в обраній галузі. Саме з цієї позиції нами вже с перших занять починається формування професійних інтересів у студентів першого курсу за допомогою зображення майбутньої професійної діяльності. Але, треба спочатку виявити та диференціювати ставлення їх до своєї обраної спеціальності, відповідно розмежовуючи і психолого-педагогічні підходи впливу на процес підвищення інтересу до набуття майбутньої професії. Становлення особистості студентів як майбутніх фахівців ускладнюється, якщо професія обиралася компромісно, не з власного бажання (за результатами нашого анкетування 2012 року, наприклад, з примусу батьків – 23 %, чи тому, що не вдалося вступити за результатами ЗНО в той ВНЗ, в який хотілося - 62%).

Тут і виникає питання: яким чином на груповому занятті врахувати розбіжності в рівні підготовленості, природних здібностях та ставлення до майбутньої професії різних студентів і добитися того, щоб сильні студенти не нудьгували, а слабкі не відставали й поряд с цим у них збудживався інтерес до майбутньої професії. Вихід з цієї ситуації, як показує наш досвід, треба шукати в тих формах навчального процесу, які дозволяють доручити студентам різні ролі залежно від об'єктивних можливостей. Це різні ігрові ситуації та рольові ігри, ігрові заняття з прикладними завданнями та задачами відповідними до спеціальності [2].

Відомо, що професійна спрямованість особистості не має вроджених задатків, не виникає спонтанно, вона виховується, формується в діяльності під впливом соціально-економічних, психологічних і педагогічних

факторів. Тому процес навчання, спрямований на керування і управління навчально-пізнавальною діяльністю студентів, є основою виховання і розвитку їхньої професійної спрямованості. Вимоги до професійної компетентності випускників, їхньої підготовки до самостійного життя будуть впливати на обсяг і зміст освіти, важливим компонентом якої є формування у студентів професійної спрямованості [3].

ЛІТЕРАТУРА // LITERATURA // REFERENCES

1. Петрук В. А. Інтерактивні методи навчання вищої математики в технічному ВНЗ / В. А. Петрук // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: Науковий журнал СумДПУ ім. А.С.Макаренка. – 2012. – № 5 (23) . – С. 275-284.
2. Петрук В. А. Вища математика з прикладними задачами для ігрових занять: навч. посіб. ; 2-е вид. допов. / В. А. Петрук. – Вінниця: Універсум-Вінниця, 2006. – 130 с.
3. Петрук В. А. Професійна спрямованість викладання фундаментальних дисциплін як одна з педагогічних умов формування базового рівня фахової компетентності у студентів технічних ВНЗ / В. А. Петрук, Н. В. Ляховченко // Вища освіта України, теоретичний та науково-методичний часопис. – 2012. – № 1. – С. 365-370.

Демченко Ю. М. (Кіровоград, Україна)

СТРУКТУРА НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МАТЕМАТИКИ

У тезах подано сутність поняття «науково-дослідна діяльність» та її структура, проаналізовано вимоги, що висуваються до об'єктів й суб'єктів науково-дослідної роботи.

Demchenko Y. (Kirovohrad, Ukraine)

STRUCTURE OF SCIENTIFIC AND RESEARCH ACTIVITY OF FUTURE MATHEMATICS TEACHER

The theses present the essence of the concept of "scientific and research activity" and its structure, analyze the requirements that are applied to objects and subjects of research paper.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про освіту» одним із першочергових завдань педагогічних працівників виступає постійне підвищення професійного рівня, педагогічної майстерності та загальної культури [3]. Тож, питання самоосвіти вчителів стоїть достатньо гостро. При чому, особливого значення набуває усвідомлення вчителем важливості формування самоосвітньої компетентності та постійне прагнення до отримання нових знань, формування умінь та навичок продуктивної творчої діяльності, що спрямована на постійне самовдосконалення, самопізнання та